

Egyetértés

POLITIKAI NAPILAP

DEBRECZEN, 1923.

V. ÉVFOLYAM, 93. SZÁM.

SZERDA, APRILIS 25.

Előfizetési ár helyben és vidéken:

Egy hónapra 400 korona.

Ennél hosszabb időre előfizetéseket el nem fogadhatunk.

EGYES SZÁM ÁRA 30 KORONA.

Kapható az összes dohánytözsdekből és az utcai árusítóknál.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kossuth-utca 2-ik szám alatt, városháza épület.

A törvényhatóságok,

vármegyék és városok önkormányzati szabadsága, önrendelkezése, régi alkotmányvédelmi ereje és a polgárság legerősebb polgári és közigazgatási ellenintézet durva merényletnek kell minősítenünk azt a tervet, amelyet közigazgatási reform formájában kifőztek a zöld asztali konyhán.

Lapunk büszkén állapíthatja meg, hogy úgy a budapesti, mint a vidéki lapok között legelső volt, amelyik cikksorozatban emelte fel szavát s szállott sikra az ellen a magyar lélektől távol született torzfigura ellen. Első helyen lépett reá erre a kigyótojásra, amely ha kikél és kifejlődik, akkor a halál fojtó erejével csavargózik reá a magyar polgári szabadság torkára. A kinevezési rendszer a közigazgatásban az alkotmányos szabadság halálát jelenti. A nép választott és virilis képviselői csak látszólag részesek ott a közhatalomban, ahol a kinevezett tisztviselői rendszer a nép és polgárság lelkétől teljesen elszakadt lélekkel, felfogással, indulattal, hajlammal, irányzattal, erővel és hatalommal kezeli és intézi a közkérdéseket.

Beleszólhatni, beleszólhat a képviselő a dolgok menetébe, hozhat határozatokat is, de ezek mind csak levegőbe dobott pelyhek lesznek, amelyeket a kinevezéses hatalom gögje oda fúj, ahová akar.

Jól esik látni a népszabadság ellen irányított reformmunkákban az általános felzudulást. Hegyemegi Kiss Pál városunk képviselője országos párttá akarja tömöríteni a reform ellenlélekét politikai pártállásra és osztályra tekintet nélkül. Azt előre is megmondhatjuk, hogy a polgári szabadság emez újabb veszedelmét, ami a kormány javaslatában jelentkezik, nem lesz könnyű elhárítani.

A magyar középosztálynak az a része, amelyiket dzsentri szóval szoktak jelölni, — valami-kor kitüntetőleg, ma lesajnálólag, — minden erejét ki fogja fejtetni a javaslat törvényerőre emelése érdekében, mert mint a könnyű hivatalba jutás és hivatali hatalmaskodás útja ez által az ő számára nyílik meg soha sem álmódott kényelmével a különben megszokott kevéstevésnek. Mióta Nagyatádi Szabó István szegényli a paraszt nevet, amelyre pedig mi ő nála

egy kicsit többet tudó és simítottabb emberek is büszkéek vagyunk: mióta így megnőtt a nagyurasága, azóta egész biztosan ő is barátja lett az önkormányzati szabadság halálának.

Daruváry Géza külügyminiszter a cseh-incidensről.

Csehország elfogadta a magyar kormány javaslatát, de nem szüntette meg a határzárt.

Budapest, április 24. A nemzetgyűlés mai ülését negyed 11 órakor nyitotta meg Almássy László alelnök.

Bemutatja a Békésvármegye közönségének feliratát a lakás ügyről szóló rendelet 5-ik paragrafusának módosítása tárgyában.

A belügyminiszter válasza Szilágyi Lajosnak.

Ezután Rakovszky Iván belügyminiszter szólt fel: A nemzetgyűlés április 1-én tartott ülésén Szilágyi Lajos képviselő éles támadást intézett a kormány ellen. Csak most nyílik alkalma ezekre válaszolni.

1. Kifogásolja a Horthy inség akció kivételének és behajtásának módját. 2. Kifogásolja azt, hogy a kormány az egyetemi hallgatók nyomorának enyhítésére fordít bizonyos összeget. 3. Végül kifogás tárgyává tette azt, hogy mi történik a feleslegekkel?

Ami a kivétel és behajtás módját illeti, tényleg megtörtént, hogy a vármegyei határozatok sok esetben nem voltak szabályszerűek. Egyes vármegyék pótdó formájában vették ki az adományokat. Ezeket a vármegyei határozatok megsemmisítette. Annyi bizonyos, hogy egyes hatóságok tulbuzgóságból végrehajtással való fenyegetéssel próbálták behajtani ezeket az adományokat, de minden egyes esetben azonnal intézkedtem és több ilyen végrehajtást meg is szüntettem. Ami azt a kérdést illeti, hogy mi történt a feleslegekkel, kijelenti, hogy ezeket nem fogják más célra fordítani, hanem csakis arra, amire gyűjtötték. Minden községben megindultak a közmunkák.

Szilágyi Lajosnak harmadik kifogása az volt, hogy bár ezeket az összegeket arra a célra adományozták, hogy munkaalkalmat teremtsünk, mégis négy és fél millió koronát a diáknymor enyhítésére fordítottak. Vannak összegek, amelyeket minden kikötés nélkül juttattak a kormányzó kezébe tetszés szerinti felhasználásra. Ez a kormányzó személyes rendelkezésére áll, teljesen belátása szerint használhatja fel. Vannak olyan adományozók, akik az összegeket azzal adták át, hogy csak Budapesten, vagy csak a középosztály nyomorának enyhítésére, vagy pedig a diáknymor enyhítésére használhatók fel. Ezek az összegek tulajdonképpen nem is tartoznak a Horthy akció kereteibe, mert hiszen ezeket magánosok egyenesen a kormányzó kezé-

A közigazgatási reform a zsarnokság számára egyengeti az utat. Tehát nekünk a népszabadság védőinek, a nép segítségével, a polgárság hatalmával ezt az utat el kell torlaszolnunk.

hez juttatták. Arra a kérdésre, hogy mi fog történni a Horthy akció zárszámadásával, kijelenti, hogy az elszámolások a legrövidebb időn belül megtörténnek.

A Hymnusz és a Szózat profanizálása ellen.

Drózy Győző: Csak azért akart felszólalni, mert tudja, hogyha nem ő szólal fel, a közeljövőben akár melyik képviselő szövé fogja tenni azt, hogy a Hymnuszt és a Szózatot egyesek profanizálják és kortes célokra használják fel.

A vasárnapi félegyházi gyűlésen történekről nem akar beszámolni és nem akar pártja számára politikai előnyököt kovacsolni, csak egyes tényeket akar leszögezni. Nem személyi okból hozza a kérdést a Ház színe elé, mert a renitenskedők elveszik mellő jutalmukat, de

nem tűrheti, hogy a Szózatot és Hymnuszt profanizálják a társadalomnak ama rétegei, amelyek mindig csak felforgatásra törekednek.

Kérdi a Házat, kik a destruktívek? Azok-e, akik úgy dolgoznak, mint ők, vagy pedig azok, akik amideőn a Horthy-bankóval való érvelésből már kifogytak, kortes eszköznek használják fel a Szózatot és a Hymnuszt.

Az elnök Drózyt rendreutasítja. Drózy: Kéri a Házat, ne engedjék tovább is profanizálni a Szózatot és a Hymnuszt.

Kuna P. András: Személyes kérdésben szólt fel. A Fecske-utcai robbanásnak a Házban történt tárgyalása alkalmával közbeszólt. Ezt a közbeszólást azonban nem gunyosan vette, mint ahogy azt egyes lapok feltüntették, csupán azt akarta kidomborítani, hogy a szociáldemokrata bizalmi férfiak nem törődnek a munkások nyomoruságos helyzetével.

A mezőgazdasági munkabérek.

Ezután áttérnek a mezőgazdasági munkabérek szabályozásáról szóló törvényjavaslat tárgyalásának folytatására.

Szedes Ferenc: A javaslatot nem tartja kielégítőnek, mert az nem alkalmazkodik az élethez. Nem sokat változtat a mezőgazdasági munkások helyzetén ez a javaslat. Híre jár, hogy a nemzetközi munkügyi hivatal kiküldöttéi rövidesen Magyarországra jönnek, hogy megvizsgálják a szociális törvényhozást. Kívánatos volna, hogy minél jobb szociális

törvényeket mutassanak fel. Foglalkozik a mezőgazdasági munkások munkabér viszonyaival. Megemlíti, hogy egyes vidékeken három—négy—száz korona munkabért kapnak ellátás nélkül. Ismerteti az aratási szerződéseket. Sürgeti, hogy a kormány radikális eszközökkel segítsen a mezőgazdasági munkások helyzetén.

Szól az egyesülési és gyülekezési jogról. Helyteleníti, hogy a szociáldemokrata földmunkások alakuló gyűléseit betiltják. Kívánja, hogy a kormány tegye lehetővé a mezőgazdasági munkások szervezkedését is gazdasági érdekeik védelmezése céljából. A javaslatot nem fogadja el.

Huszár Károly elnök napirendi indítványt tesz. A legközelebbi ülés április 25-én délelőtti 10 órakor, amelyen a gazdasági munkabérek szabályozásáról szóló törvényjavaslat általános tárgyalását folytatják.

A kereskedelemügyi miniszter a Fecske-utcai robbanásról.

Walkó Lajos kereskedelmi miniszter a Fecske-utcai megröndítő szerencsétlenség ügyében óhajta felszólalni Kéthly Anna szerdai interpellációjára. A Fecske-utcai gyárosok januárban arra kértek engedélyt, hogy részvénytársasággá alakulhasson a gyár. A részvénytársaság azonban még nem volt bejegyezve. A régi társaság a mai napig úgy van bejelentve, mint gombkötő, fésű stb. gyárására alakult cég.

A szerencsétlenségből kifolyólag vizsgálatot indított arra, hogy kit terhel a felelősség, a jövőre való tekintettel még ennél is tovább ment:

vizsgálatot rendelt el az összes olyan telepeken, ahol üzveszélyes anyagokkal dolgoznak.

A most készülő új ipartörvényben pedig módot fog találni arra, hogy megfelelő szakaszok bevitelével kerülüljék a jövőben az ehhez hasonló szerencsétlenséget.

Kéthly Anna: A miniszter választát már azért sem lehet tudomásul venni, mert a miniszter egy szót sem mondott arról, hogy mi lesz azokkal, akiket a felelősség terhel.

Esztergályos János, Klárik Ferenc, Propper Sándor: Mi lesz Hegyeshalmi Lajosral.

Kéthly Anna: Az egyik munkaadó, aki egyik okozója volt a szerencsétlenségnek, már az ügyészségen van, azonban nem látja, hogy ugyanezzel az eréllyel járnának el a többi esetleg bűnösökkel is.

Walkó Lajos kereskedelmi miniszter ismételt hangsúlyozza, hogy a legszigorubb vizsgálatot hajlandó megindítani, nem akar senkit sem menteni, de kéri, hogy ne csináljanak ebből is politikát.

A Ház a miniszter választát tudomásul veszi.

Apponyi a csehek támadásáról.

Ezután Apponyi Albert gróf emelkedik szólásra.

Ma ismét olyan jelenséggel állunk szemben, amilyennel január végén találkoztunk. Ismeretes az az incidens, amely a csehszlovák határon fordult elő s amelynek lefolyásáról a csehszlovák követ olyan jelentéseket közölt a magyar kormánnyal, amelyek ellentétben állanak a magyar kormánynak ebben az ügyben kiadott jelentéseivel. Tény, hogy a

csehszlovák határendőrség egyik tagja meghalt. Ez fájdalmas ugyan, azonban nem perdöntő, mert egy ilyen összeütközés alkalmával vélelően kérdése, melyik részből esik el valaki. A lényeg az, hogy kinek a törvényellenes cselekedetéből származott az incidens.

A magyar kormány azt a javaslatot tette, hogy mint rendesen, úgy most is hajlandó az ügyet pártatlan bíróság megvizsgálása elé utalni. Erre a javaslatra azonban mindeztől válasz nem érkezett, de történt valami, ami a választ magában foglalja. A csehszlovák kormány egyoldalú megtorló intézkedéseket tett.

Pozitív megállapítható a határzárlat ténye, nem pozitív pedig az a tény, hogy a Csehszlovákia területén élő magyar állampolgárokat kiutasították, amely elengedhetetlen tekintetű.

Erkölcsei és anyagi érdekek súlyos megsértésével jár ez az önkényes rendszabály és az önszegély jellegű bíró. Egy vitás kérdésben, mely vitás kérdésben a másik oldalról, magyar részből a pártatlan vizsgáltnak egyedül helyt álló loyális indítványa létezik. (Úgy van, úgy van a Ház minden oldalán.)

Egy olyan incidens, ahol arról van szó, hogy melyik fél tartozik a másiknak elégtétellel: ez az egymással békében élni akaró államok között nem lehet oka összeveszésnek, hanem csak pártatlan vizsgáltnak, mert minden érdekelt fél, ha meg van a békés szándéka, aláveti magát, amit a pártatlan vizsgálat mint tényállást megállapít és megállapítja azokat a konzekvenciákat, amelyek a nemzetközi jog szerint ebből folynak. Ezzel szemben

a csehszlovák kormány nem is válaszolt a pártatlan vizsgálatról szóló indítványra. Egy oldalán saját közegeinek jelentőségét szentírásnak vette és a másik fél által is elfogadandónak nyilvánította és megtorló intézkedésekhez folyamodott.

Tekintettel arra, hogy a csehszlovák kormány az az eljárása, mely szerint a felmerült határszéli összeütközésekből kifolyólag a magyar kormány részéről felajánlott pártatlan megvizsgálás helyett, de mindenesetre azt be nem várva, egyoldalú megtorló intézkedéseket léptetett életbe, a nemzetek szövetségének paktumával ellentétben áll, kérdezem a külügyminiszter urtól hajlandó-e a kormány ezt a szabálytalan eljárást ellensúlyozni.

Daruváry Géza külügyminiszter: Köszönöm az előttem szóló képviselő urnak, hogy alkalmat adott a kormány álláspontjának precizizálására a határcsúszások kérdésében. Ujabban több ilyen sajnálatos incidens fordult elő, sajnálatos eredménnyel. Ebben az esetben a mi követünk jelentése szerint Csehszlovákia részéről határsértések történtek. Ennek nyomán köteleseggünknek tartottuk ebben az irányban Prágában intervenálni. Ezzel kereszteszűdött ugyancsak a csehszlovák kormány reklamációja. — A magyar kormány a csehszlovák kormány javaslata tette ebben az irányban, hogy az ügyet egy vegyes és pedig nacionalis bizottság vizsgálja meg. A magyar

kormány eleve kijelentette, hogy ezen bizottság határozatának alá fogja magát vetni és amennyiben a magyar határközegek hibát követtek volna el, annak megórlásáról gondoskodik.

feltételezve természetesen, hogy a csehszlovák kormány is hasonló kötelezettséget vállal. A magyar kormány azonnal intézkedett a határon, hogy az ilyen incidensek lehetőség szerint elkerültesse.

A magyar kormány ezzel az ajánlatával hű maradt békés és loyális politikájához. A magyar kormány ezen javaslata megtételénél feltételezi azt, hogy ez az ajánlat a cseh kormánytól elfogadásra fog találni. Hinni kellett a magyar kormánynak, hogy javaslata elfogadásra fog találni annál is inkább, mert az utóbbi időben a legelső cseh helyről olyan nyilatkozat került nyilvánosságra, amely szerint semmi kétség aziránt,

hogy messzemenő hajlandóság volna bennük a fennfoglalt kérdések békés szempontból való elintézésére.

Ebben a pillanatban kaptam egy táviratot, mely szerint a

cseh kormány a mi javaslatunkat elfogadja, de azért fentartja a tett retorziós intézkedéseket.

(Zajos felkáltások: hallatlan.) — Nyilvánvalóan igen barátságos eljárást ez, annál is inkább, mert ezek az intézkedések olyanok, amelyeknek jellege, sulya, semmiféle viszonyban és arányban nem áll a tárgyul szolgáló incidensekkel. — Ellentétben áll egyrészt a csehszlovák részből mindig hangoztatott barátságos nyilatkozatokkal és ellentétben áll a nyugati hatalmaknak Középeurópa konszolidációjára irányuló politikájával.

Szorgalmazni kívánjuk, hogy ezek az intézkedések hatályon kívül helyeztessenek és szorgalmazni kívánjuk azt, hogy a pártatlan fórum mi-

nél előbb összeüljön és a felsorolt incidenseket minél előbb megvizsgálja.

Apponyi Albert gróf: A miniszter választat tudomásul veszi és még némi megjegyzést kíván hozzáfűzni. Megállapítani kívánja, hogy maga a külügyminiszter is kijelentette, hogy a csehszlovák kormánynak a magyar kormánnyal szemben elkövetett egyoldalú megtorló eljárása nekünk jogot adna hasonló eljárásra. Annak a megjegyzésnek adok kifejezést, hogy

ezt nem lehet egyszerűen elűzni, egyszerűen abba hagyni anélkül, hogy a nemzetek szövetsége által ránk ruházott jogainkkal éljünk a mi igazunk megvédésére.

A Ház tudomásul veszi a miniszter választat.

Az ülés a jegyzőkönyv hitelesítése után háromnegyed 3 órakor véget ért.

Uj fordulat a német jóvátételi problémában.

Németország új javaslatot terjeszt elő.

Berlin, április 24. Lord Curson legutóbbi beszéde új fordulatot adott a jóvátételi problémának. A beszéd hiteles szövege tegnap délelőtt érkezett meg Berlinbe. Erre várt Cuno kancellár, de minisztertanácsot még nem hívott össze, mert Hermes pénzügyminiszter beteg.

A parlamenti pártok kebelében élénk tanácskozások indultak meg és megállapítható, hogy a vezető államférfiak természetesen a nacionalisták kivételével, mind egyetértéssel abban, hogy a kezdeményező

lépésnek Berlinből kell kiindulnia. A közeledés diplomáciai uton fog történni olyanképpen, hogy a londoni német nagykövét az angol kormánynál olyan irányban fog tapogatózni, hogy hajlandó-e Anglia az előterjesztendő német javaslatot támogatni.

A szociáldemokraták erős agitációt kezdtek. Már tegnap este Berlinben a pártvezetőség több gyűlést tartott és Müller abban foglalta össze a párt fellegységét, hogy a német kormánynak mielőbb pozitív ajánlatot kell tennie a jóvátételekről.

A magyar kormány a népszövetséghez fog fordulni.

Nem elégtit ki a csehek üzenete.

Budapest, április 24. Beavattott forrásból úgy értesülünk, hogy a magyar kormányt nem elégtit ki a cseh kormány üzenete, amely szerint a határcsúszások ügyében hozzájárul a pártatlan bíróság kiküldéséhez, de addig is fentartja retorziós intézkedéseit. Apponyi Albert gróf penditette meg, hogy ezt az eljárást és az ezzel kapcsolatos sérelmeket vigye a kormány a népszövetség elé.

Magyar politikai körökben úgy vélekednek, hogy a kormány kénytelen lesz a népszövetséghez folyamodni, mert a nemzet érdekei ezt így parancsolják. Előbb azonban természetesen megkísérli, hogy a csehek diplomáciai uton győzze meg álláspontjuk tarthatatlanságáról.

Budapest, április 24. A magyar-cseh határcsúszások mára nagyszabású diplomáciai kon-

fliktussá fejlődött. — A prágai magyar ügyvivő megbízást kapott a magyar kormánytól arra, hogy a cseh kormánnyal a határcsúszásokról és az incidens következményeinek elsimításáról tárgyaljon és az igazság felderítésének ügyét a legmesszebbmenőleg támogassa.

Tegnap reggel óta a cseh utlevél-hivatalban beszűntették a vízum-kiadást és csak nagyon megokolt esetben a cseh külügyminiszteriumtól táviratilag érkezett engedély alapján adnak vízumot. A diplomáciai személyek utazása elé semmiféle akadályt nem gördítenek, a cseh történelmi területre, valamint Szilázia és Morvaország területére utazók szintén akadálytalanul utazhatnak.

Tegnap óta az utlevél-hivatal ajtajára táblát függesztettek ki, amelyben bejelentik, hogy bizonytalan időre elhalasztják a

vízum kiadást. A közönség zúgolódva vette ezt tudomásul, azok, akiknek utja életbevágóan fontos, elkeseredett jeleneteket rendeznek az utlevél-hivatal előtt.

Budapest, április 24. A magyar-cseh határ mentén az utolsó időkben főként összeütközések közül az április 10-iki végződött az egyik cseh csendőrhatalával, — amit a cseh kormány az ismeretes megtorló rendszabályok kibocsátására használt fel. Ennek az összeütközésnek pontos lefolyása a magyar hivatalos hatóságok jelentése szerint a következő volt:

A magyar határt ezen a részen egy taligaut alkotja, amelytől északra a cseh, délre a magyar terület fekszik. A taligautat mindkét fél közösen használja. Az ut északi cseh területre eső oldalát magas fenyőerdő, déli magyar oldalát sűrű cserjés borítja. Ez a terület különösen alkalmas a csempészésre és így fokozottabb ellenőrzést igényel. Az előző összeütközések következtében a cseh és magyar vámőrök között már feszült volt a helyzet. A magyar vámőrök április 10-én értesítést kaptott arról, hogy az új parancsnokra, a vámőrök fejére cseh részből magas díjat tűztek ki. Egy Tóth Ernő nevű magyar vámőrparancsnok tekintettel a csehek várható támadására, körülbelül 1500 lépésnyi hosszú szakaszon három 2—2 emberből álló figyelő őrsöket állított fel és ezek között Lénárd Sándor vámőrjelölttel jár őrszolgálatot teljesített. Éjfél tájban az említett taligaut magyar oldalán haladtak, amidőn a középső magyar megfigyelő-őrsötől 35 lépésre voltak, ennek közeléből ugyancsak magyar oldalán két mozgó alakot pillantott meg, akik közül az egyik „Stoj! Dole puski, hore ruki!”-t kiáltott és nyomban Lénárd S. vámőr felé lött. Erre a felszólítással egyidejűleg leadott lövése Lénárd és Szabó vámőrök kezükbe kaptak fegyverüket és a tüzelő csendőrök meg támadták. A tüzelésre a közelben levő megfigyelő csoporthoz szaladtak s ekkor egy Horváth nevű vámőr a cseh csendőrökkel való lufkodás közben az egyik felé dőfött feltűzött szuronyával. Ezután a rövid szuronytusa után egy cseh csendőr elesett. Az a cseh, aki az említett lövést leadta, a magyar oldalán levő magas cserjésen keresztül elmenekült. Az elesett cseh hulláját vámőreink magukkal vitték a laktanyába. — A hullát másnap a körorvos megvizsgálta és a hivatalos lelet megállapítása szerint négy szurt sebet ejtettek rajta, amelyek közül háromnak az ellenyílása is látható volt. A hullát ugyanaz nap Hidasnémetibe szállították és egy cseh rendőrfelügyelőnek elszállítás véget adták. Megállapítást nyert, hogy a cseh járőr elesett tagja, fegyverét lövése azért nem használhatta, mert annak záródugója nem működött. A nyomozás során kihallgatott tanúk azt vallották, hogy az elesett cseh csendőr azok közé tartozott, akik a magyar vámőrparancsnok fejére kitűzött jutalom elnyerésére pályáztak. M.T.I.

MÁJUS 6:

Debreczeni Nyomdászok Kabaré-délutánja, Táncestélye a Munkás Otthon disztermében. 000000

HIREK

Tájékoztató.

1923 április 25.

Csokonai-színház: Este fél 8 óra-
kor: Uj Tokon. B) bérlés.
Vigszínházmozgó: 5, 8 óraker
Hindu siremlék.

Uránia mozgó: 5, 8 óraker 1. Miss
Vénusz. 2. Szőke Katalin. 3. Fehér
rabszolganő.

Apolló-mozgó: 5, 7, 9 óraker
Halál kerék és a Szerelme sötét
verem.

D. u. 5 óraker a jog- és pénzügyi
bizottság ülése.

Közművelődési könyvtár nyitva
reggel 8-tól este 8-ig.

Egyetemi könyvtár nyitva dél-
előtti 9 órától 1-ig, d. u. 2—8-ig.

Éjjeli szolgálatot tartanak a kö-
vetkező gyógyszertárak: Kigyó
(Piac-u. 33.), Arany egyszarvu (Kos-
sulh-u. 8.), H. Rákóczi Ferenc (Kül-
sívásártér 1.), Nádor (Szent Anna-
utca 66.), Csokonai (Mester-u. 43.),
Reménység (Csapó-u. 22.).

26-án d. u. fél 6 óraker a reformá-
tus tanítók irodalmi bizottságának
ülése. (Egyháztér 7.)

Apr. 26-án Jerjonné Bognár Ma-
tild dalestélye.

Április 28-án: Ferrari Albertina
hegedűművész hangversenye a Zene-
deben.

Április 28-án: Waldbaner Kerpely
vonósnyegyes hangversenye este fél
9 óraker a Csokonai színházban.

Április 29-én: d. u. DEAC—DVSC
bajnoki, DMTK—DTE bajnoki mér-
kőzése a Diószegi-úti sporttérben.

Apr. 29-én: A Műpártoló Egyesü-
let közgyűlése d. e. 11 óraker a vá-
ros háza tanácstermében.

Április 29-én d. e. 9 óraker Debre-
czeni Ipartestület közgyűlése.

Április 30-ig lehet a cséplési szén-
szükséglet bejelenteni az Országos
Szénbizottságnál Budapest, VII., Er-
zsébet-körút 43.

Május 6-án: A debreczeni nyom-
dászok kabaré-délutánja a Margit-
fűrdő, Munkás Otthonban.

Május 9-én Wessprémy—Hegy E.
zongoraművész hangversenye a Ze-
nedében.

Országos vásárok tartatnak:

Apr. 26. Nagykálló.
Apr. 25—26. Margitta.
Apr. 28—29. Mezőtur.
Apr. 29. Tiszánána.
Apr. 29. Vámospécs.
Apr. 30. Szikszó.

Györgyök napja. Tegnap volt
György napja. Magoss György
városi tisztifőügyész a városi ta-
nács testületileg és a város ve-
zetőségének több kimagasló
egyénisége gratulálta meg. Szele
György református lelkész, a
református leánynevelő intézet
igazgatótanácsának elnökét, a
leánynevelő-intézet tanári kara
kereste fel és üdvözölte. Meg-
indító volt Kiss György gyako-
ráló-iskolai tanár ünneplése.
Kicsiny tanítványai szép csok-
rokkal lepték meg az öreg tan-
ferfiut, ki épen e napon töltötte
be tanügyi működésének 40-ik
évt. A kis fiúk a maguk egy-
szerű szívüknek egész melegé-
vel versben köszöntötték az ősz
mestert. Velük együtt a refor-
mátus tanítóképző-intézet ta-
nári kara dr. Veress István
igazgatóval az élén üdvözölte
Kiss Györgyöt. A képezdészek
egy küldöttsége szintén meleg
szeretettel adózott az öreg mes-
ternek. A tanügyi férfiakon ki-
vül tisztelői közül is többen, —
köztük Balogh István, a Gazda-
kör elnöke, meggratulálták az
érdemes férfiut. Bakó György
adófőtiszt és Deák György föld-
birtokos barátai és tisztelői is
lerótták tiszteletük és hálájuk
csekély adóját e két derék fér-
fiu iránt.

Panaszok a lakásrendelet ellen.

Megjelent a rendelet a kincstári haszonrészesedéstről.

Egyes szakminiszterek — úgy
látszik — mindent elkövetnek,
hogy a kormányt népszerűtlenné
tegyék. Így cselekedett a népjóléti
miniszterium is mostani lakás-
rendeletével. A miniszterelnököt
nem okoljuk a szakminiszterek
balklővéseiért. Elvégre azért van-
nak a szakminiszterek, hogy a ha-
táskörükbe tartozó ügyeket, az ér-
dekelték meghallgatásával, körül-
tekintéssel, előrelátással gondosan
intézzék. Ha a népjóléti minisz-
ter a rendelet megszerkesztése
előtt ezt megteszi, elkerülhetne vol-
na azt az országzserte felviharzott,
teljesen jogos elkeseredést, pana-
szok áradatát, amelyeket ez a sze-
rencsétlen rendelet kiváltott. Hogy
ez a rendelet milyen mértékben
fogja fokozni a máris elviselhe-
tetlen drágaságot, milyen mérték-
ben fogja az amugy is megbénult
magyar kereskedelmet még job-
ban megnyomorítani, azt majd
csak ez után fogjuk látni, tapasztá-
ni, hallani. Ennek megvilágítá-
sára csak néhány példát hozunk
fel:

10.000 korona boltbér békében
sem tartozott a magas boltbérek
közé. Már most az a kereskedő,
aki 1917-ben ennyi bért fizetett,
annak a boltbére ez év novembe-
rétől egy és fél millió korona lesz,
a 25 százalékos kincstári részesé-
dással 1.875.000 korona, ebből egy
napra 6.250 korona, ez azonban
nem képezi a rendelet szűle egy
nap lakbérköltséget mert ehhez
járul még a cégtulajdonos és a
segédszemélyzet lakbértöbblete és
így legkevesebb 8—9000 koronára
lehető az a napi költségöbblet, a
melyet az üzletnek kellene meg-
keresnie, ha lehetne. De nem le-
het, mert az áruk magas beszer-
zési ára miatt az üzletek forgalma
napról-napra csökken, s ezentul
még inkább csökkenni fog, mert a
vásárló közönség tekintélyes ré-
szét a középosztály képezi. Ez az
osztály pedig mindinkább köze-
ledik ahhoz az állapothoz, hogy a
legszükségesebb élelmi-szükséglet-
t sem lesz képes megszerezni.

Sulyossá, elviselhetlenné tes-
zi ez a szerencsétlen rendelet a
fix fizetésűek helyzetét is. 1917-
ben a legszerényebben élő tiszt-
viselő ember is fizetett legalább
évi 1200 K lakbért, ennek most évi
75.000 koronát kell majd fizetnie,
ezeket, ha állami alkalmazottak,
nem vigasztalhatja az a remény,
hogy magasabb lakbérpótlékot
fognak kapni, mert annyit sem-
miesetre sem fognak kapni, a
mennyi elegendő lenne arra, hogy
kultúremberhez méltóan, tisztes-
ségesen lakhassanak, és nem szab-
bad figyelmen kívül hagyni azt
sem, hogy az állam csakis az adó-
csavar fokozásából adhat alkalma
zottainak magasabb segélyt, ami
viszont újabb fokozója lesz a drá-
gaságnak; ez egy újabb lejtő
felé.

Ezt a kérdést állandóan kézben
tartani szándékozunk, ezért sze-
yesen adunk lapunkban helyet a
felhangzó panaszoknak. Ez egy-
uttal értékes adatgyűjtés lesz azoz,

hogy a lakásrendelet elmaradha-
tlan gyökeres módosítása érde-
kében bizonyára rövidesen meg-
induló mozgalomnak gazdag érve-
lés állhasson rendelkezésére.

A hivatalos lap vasárnapi szá-
mában hozza a pénzügyminisz-
ter rendeletét, a május 1-től
járó kincstári házhazsonrészesé-
dés tárgyában.

A rendelet legfontosabb ré-
szét a következő pontok képe-
zik:

— A bérlő az általa bérelt épü-
let (épületrész) után fizetendő
kincstári házhazsonrészesedést
köteles a házbirtokosnak (bérbe-
adónak) a kikötött bérössze-
gen felül külön megtéríteni abban
az esetben, ha a felemelt bér az
1917. évi november hó 1-én ér-
vényesen kikötött bérnek az
50-szeresét nem haladja meg. A
bérlő csakis az általa bérelt he-
lyiségek után járó kincstári házh-
azsonrészesedést köteles a
házbirtokosnak (bérbeadónak)
megtéríteni.

Ebből a rendelkezésből nyil-
vánvaló, hogy az üzletek után,
ahol május elsején már a száz-
ötvenszeres emelés lép életbe,
mindenütt a háztulajdonos fizeti
a kincstári haszonrészesedést.

A nyers házbérből megjelölésről szóló fejezet-
ben a következő rendelkezések
vannak:

A nyers házbérből megjelöléshez
számítandó:

— A kikötött és szoros érte-
lembe vett házbér.

— A bérlő által természetben
teljesítendő bármilyen szolgálta-
tás, továbbá a házbirtokos he-
lyett fizetett kárbiztosítási díjak,
köz- és magánjogi terhek, adók,
közüzemi díjak, adóssági ka-
matok.

— Az az összeg, amelyet a
bérlő a vízvezetéknek a háztar-
tás keretében való használata,
továbbá a lifthasználat fejében,
az udvartér vagy a kapualj vilá-
gítása és tisztogatása, szemétki-
hordás vagy más efféle címen a
házbirtokosnak fizet.

— A lakásrendelet 58. §-a az
1923. évi május hó 1-től kezdve
megszüntette a bérlőknek a köz-
üzemi pótlék fizetésére vonat-
kozó kötelezettségét. A köz-
üzemi díjak, amelyeket a ház-
birtokosok ezután a házbérek-
ből tartoznak fizetni, a kinc-
stári házhazsonrészesedés meg-
állapításakor nem vonhatják le
a nyers házbérből.

Ez a szakasz pedig újból le-
szögezi a lakásrendeletben is
már korábban leszögezett azt a
rendelkezést, hogy a közüzemi
pótlékot — viz- és csatornadíja-
kat — ezentul a háztulajdonos
tartozik fizetni.

Dr. Baltazár Dezső püspök Bu-
dapesten. Dr. Baltazár Dezső pü-
spök hivatalos ügyek elintézésé-
végett Budapestre utazott.

György napja a máv. műhelyben.
A máv. műhely tisztviselői és mun-
kásai lélekemelő szép ünnepélyt tar-
tottak Kabay főfelügyelő műhelyfő-
nök nevenapja alkalmával. A vas-
kezü embernek, aki ép hétfőn kapta
meg a miniszteri elismerést a mű-
hely hazafias irányú vezetéseért, a
munkásság sem maradt hálátlan s a
mai rettenetes viszonyok között is
egy, a Kabay nevével viselő segély-
alapot létesített, amelynek oklevelét
ünnepélyes formában adták át. — A
dalárda lámpionokkal feldíszített nagy
termet zsufolásig megtöltött közönség
szünni nem akaró éljenzéssel fog-
adta a szeretett főnököt, aki a ked-
ves feleségével ott megjelent. A mű-
hely minden alakulata egyenként fel-
köszöntötte Kabayt, aki könnyekig
meghatva köszöntötte meg a nem re-
mélt ünnepeltetést. A nagyszámu
közönség a késő éjjeli órákig együtt
maradt.

Teljes tanácsülés. Tegnap d. e.
a főispán elnöklése alatt teljes
tanácsülés volt. Az ülésen elő-
készítették a pénteken tartandó
közgyűlés ügyeit.

A jog és pénzügyi bizottság ülése
A város jog és pénzügyi bizottsága
szerdán délután 4 óraker a város-
háza tanácstermében ülést tart,
amelynek tárgysorozatán szerepel-
nek: Előterjesztés a Debreczeni
Helyi Vasút R.-t. által fizetendő
áramár s ezzel kapcsolatban a vasut
menetdíjainak megállapítása tárgyá-
ban. Ugyanaz a nyírhatóri h. é.
vasut Nagyverdő—Gazdasági Aka-
adémia közötti vonalrészének villa-
mosítása ügyében. A városi tisztvi-
selők szolgálati pótlékáról szóló
szabályrendeletének ügye.

Felhívás a tanyasi tanítókhoz.
Csobán Endre főlevéltárnok fel-
kéri a tanyasi tanítókat, hogy a
vetésterületi összeírásban való se-
gédkezés megbeszélése végett kép-
viselőjüket pár napon belül küld-
jék be a városi statisztikai hiva-
talba.

Közkívánatra Vénusz kisasz-
szony éneklőfilm ma az Urániá-
ban.

Adócsalásért 130.000 korona
pénzbüntetés. A debreczeni kir.
törvényszék büntető tanácsa,
Ujfalussy József elnöklése alatt
ítélkezett Mező Ármín Berettyó-
ujfaluba való kereskedő felett.
Mező Ármín üzletében fényüzé-
si adó alá eső tárgyakat is árult,
de azokat nem jelentette be és
könyvet sem vezetett rólok. Az
államkincstárt így nagy össze-
gekkel károsította meg. — Pap
Albert pénzügyi szemlést, mi-
kor a vizsgálat tartotta, köve-
telt a kimutatást és szóvátette,
hogy fényüzési adót miért nem
fizet. Mező Ármín a szemlést
2000 koronával megakartá vész-
tegetni, hogy fel ne jelentse. A
megtartott főtárgyaláson a bi-
roság bünösnek mondotta ki az
adócsalás és megvesztegetésben
és ezért 100.000 korona fő és
30.000 korona mellékbüntetésre
ítélte. Ügyész és védő felebbe-
zést jelentettek be az ítélet ellen

Mérget ivott, mert rosszul
bántak vele. Tegnap délután
Kun Margit, 18 éves, református
cseléd a Bethlen-utca 37. szám
alatt mérget ivott. A sikoltozó
leányt a mentők részesítették
első segélyben. Kiszállították a
szanatóriumba, de vissza kellett
a lakására vinni, mert nem tud-
ták elhelyezni. A súlyos álla-
potban levő leány azt hangoz-
tatja, hogy a rossz bánásmód
miatt lett öngyilkos.

Frakk, szmoking, szakett köl-
csönző-intézet Vár-utca 2. sz. —
Végh.

Értesítjük

a tisztelt hölgyközönséget,
hogy Kossuth-utca*26. sz. alatt
angol és francia
női divattermet

nyitottunk. A legfinomabb
izlésnek is megfelelő toa-
letteket pontosan és jutá-
nyos árban készítünk.

„Belvárosi“ női divatterem
Haas Viola és Társa.

Legújabb Gyukits kalapok,
sport sapkák, uri fehérneműek
Frank Imrénél Piac 43.

Jó gyapju-szövetek
Feldheim Dezsőnél,
sz. (Frehner ház.) sz.

Az első katolikus napon, folyó hó 28-án, szombaton eucharisztikus körmenet lesz a templomtól a Kandi-utcaig, erre vonatkozólag a templomrendezés a hívek általános tájékoztatásul a következőket közli: I. Délután 5 órakor a templomban P. Banga Béla jezsuita atya szent beszédet mond. II. Eucharisztikus körmenet, melyen a részvevők következő sorrendben állanak fel: a) Katonazene, b) róm. kath. gimnáziumi cserkészcsapat, c) görög kath. hívek négyes sorokban, d) I-ső szakasz katonaság, e) Sz. Mária Társulat, f) Jézus sz. szíve társulat, g) hölgyek csoportja (női kongregáció, szociális misszió társulat, leány club, vidékiek és egyesületekbe nem tartozó hölgyek), h) Férfiak csoportja (kath. népszövetségi szervezet), i) eucharisztikus liga, a vidékiek és az egyesületekbe nem tartozó férfiak, j) Sz. Ferenc rend tagjai, k) énekkar, l) Papság, Baldachin, m) róm. kath. egyháztanács, iskolaszék, urak kongregációja, tisztikar egy csoportban négyes sorokban, n) II-ik szakasz katonaság. III. A hívek és a társulatok a templomban gyülekeznek, a hölgyek a bal, a férfiak a jobb oldalon. Az „é, g” csoportok a baloldali mellék oltároknál, „h, i, j” csoportok a jobb oldali mellék oltároknál, az egyháztanács, iskolaszék és urak kongregációja a szentélyben, a tisztetek jobboldali 3 padosban gyülekeznek. Szent beszéd után előbb a hölgyek, azután a férfiak vonulnak ki. — A rendezőség kéri a híveket, hogy a felszólításoknak tegyenek eleget. A templom ajtajában és a hajó közepén megállani nem szabad, mindenki a legmélyebb pontig menjen előre. A körmenet tartama alatt a templom üresen marad, a körmenetben résztvevők visszatérésének biztosítására. Rendezőség.

Értesítés. Értesítjük a villamos áram fogyasztó közönségünket, hogy folyó hó 25., 26. és 27-én déli 12 órától délután 3 óráig a hálózatunkon végzendő oszlop-cserélések miatt az Erzsébet-, Barna-, Miklós-, Arany János-, Széchenyi-, József kir. herceg-, Hatvan-, Csap- és Vendég-utcaiban s ezek mellék utcaiban, valamint a Hatvan-utcai, Széchenyi-, Posta-, Varga-terekben, Ispóty-lapason és a Máv. pályaudvar egy részében nem lesz villamos áram szolgáltatás.

Furfangos lopás. Egy veszedelmes vásári tolvaj furfangos módon lopott meg egy gazdálkodót Szép Mihály az országos vásárra jött be és eladott egy tehenet 150,000 koronáért. Az üzletekben kisebb vásárlásokat akart eszközölni és fel akarta váltatni a pénzét. A hozzá csatlakozott elegáns fiatal ember örömmel vállalkozott a felváltásra. A felváltott pénzt a kezében tartva, nagy hőbeszédűséggel elterelte a gazda figyelmét a pénzesomóról és bankók helyett — nagy figyelmességgel — újságpapírt kötött a zsebkenőjébe. — A gazda nem vette észre a csalást és csak akkor felejtette fel a pénz eltűnését, mikor a kalapos-üzletben fizetni akart. Az elegáns fiatal ember eltűnt a 150,000 koronával.

Napsugár vagyonmentő árverés ma délután 3 órakor, Piac-utca 10. Utolsó nap.

A „Kossuth Dalkör” folyó hó 29-én, azaz vasárnap d. e. 10 órakor tartja évi rendes közgyűlését a rendes tanulási helyiségében, Burgundia-u. 1. (Iparos tanonciskola). Kérem a Dalkör alapító, pártoló és működő tagjait, hogy e közgyűlésre minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek. Elnök.

Szepesy Ferenc modern és klasszikus tánciskolájában az új tanfolyam e héten veszi kezdetét. Diákoknak külön csoport, d. u. 6-8-ig. Beiratás egész nap. Simonffy-utca 1. c) II. emelet.

Sok millió értékű ásványgyűjtemény Debreczennek.

Az osztrákok átengedték a határon.

Déri Frigyes sok milliót érő ásványgyűjteménye utban van már Debrecen felé. Az osztrák kormány megadta a kiviteli engedélyt és a gyűjtemény már át is jött a határon. Déri Frigyes egy levelet küldött előre, melyben bejelenti a gyűjtemény utnak indítását. A levelet tegnap kapta meg Csürös Ferenc dr. kulturtanácsnok. Az ásványgyűjtemény négy hatalmas ládába van csomagolva és a múlt héten adta fel Déri Frigyes Bécsben a debreczeni városi muzeum címére.

A levélben felkéri Déri Frigyes Csürös Ferenc dr. kulturtanácsnokot, hogy gondoskodjék az ásványgyűjtemény leltározásáról és készíttesse el a szükséges kimutatást. A kul-

turtanácsnok már meg is tette ezen az irányban a szükséges lépéseket és a nagyértékű ásványgyűjtemény leltározását a ref. főgimnázium kiváló tanára Hoffer András dr. fogja végezni.

Az értékes ásványgyűjtemény 1912-ben a bajorországi Reichenhaffban volt kiállítva és a szakkörök élénk érdeklődését keltette fel. A nagyértékű és sokféle ásványt Déri Frigyes Münchenben vásárolta 1912-ik évben a saját muzeuma számára megfelelő helyiség hiányában azonban a ládába csomagolva maradtak és úgy küldötte el most Debreczennek. A nagyértékű adomány a napokban meg fog érkezni.

Az éjszakai hatalmas zápor pusztításai.

A Szövőipari és Kereskedelmi Vállalat viz alatt.

A tegnapi éjszakai hatalmas zápor alapos pusztítást csinált a városban. Különösen a külsőségi vályogházakat rongálta meg.

A kertek utai viz alatt vannak, egyik-másik utcán 30-40 centiméteres a vízállás.

A házak falai megrepedeztek és a víz beszívargás a rúsz alapokat néhol teljesen alámosta úgy, hogy ki kell a lakásból hurcolkodni.

A város belterületén is megérint a több mint egy óráig tartó felhőszakadásszerű zápor pusztítása.

Az alacsony pince ablakokon bezudult a víz és a csatornaszervek eldugulása miatt az utakat is elöntötte.

Nagyon sok ház pincéje vízzel van tele és így sok kárt okozott a hirtelen zápor. Az elrakott élelmiszerek és háztartási felszerelések jórésze használhatatlanná vált a vízelöntés következtében.

A Czegléd-utca végén levő Szövőipari és Kereskedelmi Vállalat munkatermét is elöntötte az éjszaka folyamán a víz. A munkások mikor reggel beakartak a termembe menni,

egy méteres vízben usztak a székek és könnyebb felszerelések.

A hatalmas szövőszékek félig vízben álltak és a munka alatt levő anyag az éjszaka folyamán a hengerekről használhatatlanná ázott.

Bőröndöt, retikült, pénztárcát csak a készítőnél vegyen Piac-utca 44., Feuermann bőröndös.

Közkívánatra Vénusz kisasszony éneklőfilm ma az Urániában.

Az állványokon kifeszített készülő ruhák a piszkos iszapos vízben eláztak és a vászon szövéshez való anyagok úgy átszivódtak a szennyes víztől, hogy szövésre ezeket már használni nem lehet.

A munkások a hatalmas víztömeggel nem tudtak boldogulni és a tűzoltókat hívták segítségül. A nagy elfoglaltság miatt egy szivattyús kocsival és felszereléssel ki is vonultak és hozzá kezdtek a víz eltávolításához. A mély pincében levő munkatermekből csak lassan tudták szivattyúzni a vizet, úgy, hogy még a déli órákban is fél méteres víz alatt voltak a termek.

A víz a főcsatorna megtelése miatt nem tudott a környékről lefolyni és a hatalmas víztömeg mind a pincében elhelyezett termekbe zudult. Az épület szerencsére erős, masszív anyagból van és így nagyobb bajtól nem lehet tartani. Az üzem egyik vezetőjét megkérdeztük a kárra vonatkozólag: A kár a jelen pillanatban — mondotta — szinte felbecsülhetetlen, az anyagban és a jórészt fából készült szövőszékekben nagy kárt tett a víz. Különösen sokat ártott, hogy egész éjszaka vízben uszott minden. A munka mindenesetre napokig nem indulhat meg és az alig megindult vállalatra nagyon súlyosan hat a pusztítás. A város több helyén is pusztított zápor és a konyhakertekben a veteményt kimosta, a palántákat a víz elsodorta.

Ferrari Albertina világhírű olasz hegedűművész nő április hó 29-én a Zenede disztermében hangversenyt tart. Jegyek előjegyezhetők Hegedűs és Sándor r.t. könyvkereskedésében, Piac-utca 34. sz.

A május 10. és 13-ikán tartandó löversenyekre a beléptijegyek előre már kiválthatók Aszmann Ferenc férfi divatüzletében. A tolongás elkerülése végett ajánlatos, ha beléptijegyet mindenki előre megváltja. Az előjegyzett páholysok május 1-ig kiválthatók, mert a ki nem váltott páholysok másoknak adhatók ki. A 10-én tartandó bál előkészületei nagyban folynak. A jelekből és az érdeklődésből ítélve, az idény legényesebb báljának ígérkezik a lovaregylet bálja, melyen a vidék és a város előkelő közönsége fog részt venni. A bálra a páholysok ugyancsak Aszmann férfi divatüzletében kaphatók. — A versenyek előmunkálatai is folyamatosan vannak, most készül a pályán az új akadályokat és — habár csak 28-án van a nevezési zárlat — az eddigi bejelentésekből ítélve nagy és népes mezőnyökre van kilátás.

Méltóságos eszmadia. A debreczeni szervezett bőripari munkások és munkásnők vigalmi bizottsága jól sikerült műkedvelő előadást rendezett táncal egybekötve f. hó 22-én este a Munkás-Othon disztermében saját könyvtára javára. Színre került ez alkalommal Rónaszéki G.: Méltóságos eszmadia című kacagató énekes bohózata három felvonásban, Boros Mihály ügyes rendezésében. A termet már az előadás alatt színültig megtöltötte a jóra való munkás társadalom, majd, mikor a táncmulatság kezdetét vette, még többen jöttek. Magáról az előadóról is csak dicséretre lehet nyilatkozni. A eszmadia legényt Gólovics Ferenc alakította meglepő rátermettséggel és nagy ügyességgel. Több énekszámát megtapsolták és meg is ujjarták. A gróf szerepében Brezovics József, míg a szerepében Polgár Gyula remekelt. Jók voltak ugyszintén Ferenczi József mint tisztartó, Pogácsás István mint eszmadia mester, Bodó Böske mint Erzsike, Bodó Ilus mint szolgáló, Piko Böske mint szobaleány temperamentumosan játszott, valamint Bíró Gábor az inas szerepében, Győri Lajos, Csóka Ferenc, Struczuly Ferenc kisebb szerepeikben. A darabb gyorsan pergett, ami Boros Mihály érdeme, valamint a sugóé, Erdei Katóé. A táncmulatság, melyhez a zenét Szolezky Ede jóhírű zenekara szolgáltatta, reggelig tartott, a bevételből szép összeg jutott a könyvtár javára.

Közkívánatra Vénusz kisasszony éneklőfilm ma az Urániában.

Egy hónapi fogházra ítelt „bibliamagyarzó”. Megirtuk, hogy a debreczeni államrendőrség eljárás indított két nemzetközi bibliamagyarzó ellen, — akik az Arany Bikában gyűlést akartak tartani, hogy hívőket gyűjtsenek. Az egyik Varga János amerikai állampolgár és mivel a köteles jelentkezést, mint idegen, elmuasztotta, az államrendőrség egy hónapi fogházra ítélte. A társa, a magyarországi illetőségű Kiss György, szabadlában van, de ellene is folyik az eljárás.

Talált ló. A Baromvásártéren tegnap a korláthoz kötte egy jó állapotban levő lovat talált az ott posztoló rendőrszem. A lovat a város Sas-utcai istállójába vitte. A ló gazdája jelentkezzen a városgazdai hivatalban a ló átvétele végett.

Szabadlára helyezik Stiplosák Márkusné. Megirtuk annak idején, hogy a vizsgálóbírósg tiltott műtétek miatt előzetes letartóztatásba helyezte Stiplosák Márkusné masszirozónót. A vádтанács helyben hagyta a letartóztatást. A védők felfolyamodással éltek a vádтанács határozata ellen és a tábla tegnap tárgyalva az ügyet, megváltoztatta a vádтанács döntését és elrendelte a Stiplosákné szabadlára helyezését.

ABADIE

valódi francia szivarka-papír

Kapható a Méliusz könyvkereskedésben.

SZÍNHÁZ

A Csokonai-színház műsora:
Szerda B) bérlet: **Az új rokon.**
Csütörtökön C) bérlet: **Az új rokon.**
Péntek D) bérlet: **Az új rokon.**
Szombat délután: **Aranymadár**; —
este: **Waldbauer—Kerpely** vonósnégyes.
Vasárnap délután: **Bolond Istók.**
Este: **A sárga esikó.**

Uj rokon. Csathó Kálmán három felvonásos vígjátékát, az „Uj rokon”-t mutatta be kedden este a Csokonai-színház. A fővárosi színpadon a darab nagy sikert aratott, a debreczeni közönséget nem tudta magával ragadni s így a bemutatás mérsékelt érdeklődés mellett folyt le. A darab ügyes fordulatokban elég gazdag, helyzetkomikumai sokszor mulattatják a közönséget. — A darab címszerepét (Blanche) Erdődi Lili játszotta nagy ambícióval és tisztes sikerrel. A humor Halassinénál volt, aki az öreg kávésnéni szerepében nagyszerű alakítást nyújtott. Méltó partnere volt Lukács Julia és Püspöki Rózi. A férfiszerepben a kitünő művészlelkű László Gyula alakítása volt a legjobb. — Mellette Rolkó József dolgozott szép sikerrel. — A rendezést szintén Rolkó végezte elismerésre méltó technikával.

Az új rokon mulattatóbb a Kék frakk bohózatnál! Halassiné, Erdődy Lilly, Rajz Ferenc, Rolkó és László kacagtatták meg!

Waldbauer—Kerpely szombati hangversenyére néhány jegy kapható! Előjegyzés ajánlatos.

Halassi Mariska énekel a Csereberében!

Szombat este **Waldbauer—Kerpely** vonósnégyes hangversenye a színházban!

Mire megjön a nyár című gyönyörű dal **Szigeti** éneklie a Csereberében.

Szenzáció az Urániában. Még mostanában ilyen mozi eseménye nem volt városunknak, mint amint ma az Uránia mozgó színház produkál. Három szenzációs műsorszámmal lép meg a közönséget, aminek egy-egy száma is éppen elegendő volna egy műsor sláger számának. Színe kerül Sui-sen, a fehér rabszolganő 6 felvonásos társadalmi dráma, a kínai leánykereskedők történetét mutatja be. A műsor második száma Szőke Katalin 5 felvonásos társadalmi dráma, szintén érdekesítő szép regény és utóljára Mis Vénusz, az ideai mozgó műsorok slágerje, ami elhibénk varázsolja nemcsak az amerikai történetek bravuroz és káprázatos képét, hanem bemutatja azt élethűen, muzsikál, énekel, tülköl, egyszóval meglevenedik előttünk az életben is az, amit a képen látunk bemutatva, teljes 3 órát köt le ez a pazar műsor, amely 2 nap fogja lekötöni a mozi műsorát. (E.)

Ingyen látja és hallja Vénusz kisasszony éneklőfilmét, mert 3 órást előadásban, ezenkívül 2 sláger mutat be ma az Uránia.

Péntektől: Harry Pál.
Péntek este dráma 6 felvonásban **Lesz az Apolló** pénteki műsora.

Vigszínházmozgóban utóljára a világhírű **Hindu** siremlék. A két rész egyszerre 3 órást előadásban.

Jón Kolombus — Mámoros éjszakák.

Halálkerék, artista dráma a cirkuszvilágból 5 felvonásban, **Lee Parry** főszereplésével ma az Apollóban.

A vasöntők sztrájkja megszűnt.

A férfiszabók tovább sztrájkolnak.

A vasöntőde munkásainak hetek óta tartó sztrájkja megszűnt. A munkaadók és munkások tárgyalása eredményre vezetett és a munkások elfogadták a felajánlott 36 százalékos béremelést. A sztrájkoló munkások visszatértek a műhelyekbe és a munka zavartalanul folyik.

A férfiszabók bérharcának ügyében tegnap délelőtt volt lékeltető tárgyalás az iparhatóságon. A felek nem tudtak megegyezni. A munkaadók a múlt

tárgyaláson ígért 22 százalékos javítást felemelték és 35 százalékos béremelést ajánlottak meg a segédeknek. A munkások megbízottai tudomásul vették a munkaadók választát és a sztrájkoló társaikkal tárgyalni fognak, mert nem volt meghatalmazásuk a bérszerződés megkötésére. A választ ma délben jelentik be. Valószínű, hogy a munkások elfogadják a 36 százalékos javítást és munkába lépnek.

A buza ára.

Terményfőzsdé zárlat: A mai terményfőzsdén nyugodtabb üzletmenet mellett az árak nagyjából változatlanok maradtak. Buzában 10—15 vagon került eladásra 282—85 koronás áron, fuvarfekvés és minőség szerint. A rozs csendesebben tendált, keresettebb volt a tengeri, állományon 140—45 koronát fizettek.

Hivatalos árak: Buza 76 kilós tiszavidéki 28000—500, egyéb 27750—28500, 78 kilós tiszavidéki 28500—28750, egyéb 28500—750, rozs 17000—500, tak. árpa 14500—15000, — sörárpa 15500—6500, zab 15—16000, — tengeri 14500—15000, korpa 8200—400, lucerna 800—1000.

Repülő-bizottságok fogják ellenőrizni a forgalmi adót.

Nem engedélyezik az átalányban való fizetést.

Budapest, április 24. A kormány szigorú ellenőrzéssel emelni akarja a forgalmi adóból származó jövedelmét. — A pénzügyminiszter hangsúlyozza, hogy egyelőre nem tartja kívánatosnak a forgalmi adó százalékának felemelését, e helyett azonban az ellenőrzést kívánja szigorítani. — Megállapították, hogy megkettőzött pontos ellenőrzéssel legalább is 40 százalékkal emelkednek a forgalmi adóból származó jövedelem.

Már a közeli napokban megalkotják a forgalmi adót ellenőrző repülő-bizottságokat, amelyek az adóellenőröket fogják munkájukban ellenőrizni.

Megállapított igazság

ma már, hogy az

Apolló Divatáruház

Piac-utca 67. szám alatt, Miklós-utca sarok,

feltűnő olcsó áraival érte el népszerűségét. — A tavaszi idényre dus raktárt tart a legválasztékosabb izlést kielégítő férfi és női ruhakelmékből, selymek, vásznak és zephirekből. **T. kintse meg az üzlet kirakatait.** Telefon 764.

Feldheim Imre

POSTÓHÁZ

KOSSUTH-UTCA 6. SZÁM
még mindig

a legolcsóbb bevásárlási hely!

Régészeti ásatás Hajduszováton.

A közeli Hajduszováton buzával fizetett közmunkával a községet három oldalról körül folyó Kősi vizét egyenes irányba terelik, ami ugy gazdasági, mint közegészségügyi szempontból nagy hasznára válik a jómódu, szorgalmas falunak. Körülbelül száznyolcvan hold vízjárta terület szabadul fel a szabályozás következtében; a lakosság pedig megmenekül a posványos régi Kősi-meder ártalmas kigőzölgésétől. A csatornát a község északi oldalán ásák. A csatorna medrének ásása közben, közel a debreczeni országúthoz és a cserépetőhöz, néhány sirra bukkantak a munkások. A régi temetkezési hely felfedezéséről egy a munkát vezető kulturmérnökötől Meskó Kálmán műszaki tanácsos, mint a vármegye részéről Nábráczky Béla főjegyző azonnal hírt adtak a városi muzeumnak; a sírok környékén pedig a meder-ásást ideiglenesen megállították.

Debreczen város muzeuma tegnap és ma próbálta megállapítani: melyik korból származnak ezek a sírok és milyen műveltségi körbe tartoztak, akiket oda temettek? Azonban a muzeum által felásott sírok is — épen úgy, mint az az előbb találtak — jellegzetes tulajdonságokat hordozó melléklet nélkül szűkölködnek. Közlelebről meg nem határozható időben igen szegény nép, vagy legálább is a halálban minden hivalkodást, pompáskodást kerülni szerető nép temetkezett eme felkutatott helyen. Abból, hogy ezekből a sírokból sem hiányzik a tulvilági utra való: egy-egy szárnyas madárnak esontjai, hol a fej, hol a lábak mellett, meg abból, hogy két helyen is a sírok között tűzhelyek és ezek közelében ló- és más állati, főként disznó csontok hevernek rakásra hányva: arra lehet következtetni, hogy a gyászoló feleknél még élénken élt az az ősi, pogány eredetű hit és szokás, amely kedves halottait nem engedte enni való nélkül átalmenni a földöntuli életbe s amely nagy torokat csapott az elköltözőitek emlékére.

De hogy mégis nem vihető vissza sem az őskorba, sem a történelmi idők elejére a felfedezett kis temető eredete, annak eléggé erős bizonyossága az egyik halott jobb karjánál lelt vas kés pengéje, a penge alakjával együtt; meg a tüzelőhelynél talált, különben a csatorna ásó munkások gondatlansága miatt összetört füles edény, mely kétségtelenül középkori agyagműveltség terméke. Ilyen ősztvér eredménnyel végződött az ásatás, mégis van belőle annyi haszna a muzeumnak, hogy egyidejűleg Szovátrol és a Kősi való halászatról néhány jellemző rajzhoz hozzájutott. A községi előjáróság elismerésére méltó módon segítette elő az ásatás lehetőségét.

A korona 0-10.

Zürichi zárlat: Berlin 185, Holland 215 fél, Newyork 350 egynegyed, London 668 fél, Páris 3675, Milano 2727 fél, Prága 1639, Budapest 10 és háromnegyed, Belgrád 555, Varsó 117, Bécs 77 egynegyed, Szófia 405.

Zürichi esti magánforgalomban Budapest 10 és háromnegyed, Berlin 0.018, Newyork 550, London 2559, Páris 3690, Milano 2720, Prága 1669, Belgrád 555, Varsó 00.125, Bécs 00.0772.

A devizaközpont árfolyamai:

Egy darab	Pénz (Vétel)	Áru (Eladás)
Dollár	4870 K	5020 K
Angol font	22545 H	23145 K
Hollandi forint	1598 K	1956 K
Francia frank	329 K	339 K
Svájc frank	590 K	920 K
Léna	36 K	38 K
Cseh korona	144½ K	150½ K
Lel	25 K	27 K
Lira	246 K	256 K
Dánár	48½ K	50½ K
Német márka	0.17½ K	0.19½ K
Lengyel márka	0.1030 K	0.1150 K
Osztrák korona	0.0685 K	0.0715 K
Napoleon arany	17800 K	— K
Dán korona	915 K	945 K
Norvég korona	868 K	898 K
Svéd korona	1297 K	1347 K
Belga frank	280 K	290 K

Több, mint kétbillió márka a német költségvetés.

Budapest, április 24. Több, mint kétbillió márka az új német költségvetés hiánya. Ebből mindössze 100 milliárd márka van fedezet a kényszerkölcsönből és több mint kétbillió márka a birodalom általános költségvetése terhére megy.

Mikor lesznek a védhímlőoltások?

Debreczen szab. kir. város területén az 1887. évi XXII. törvényekben elrendelt védhímlőoltások a f. 1923. évben április 29., május 6-13-27., június 3-10-17. napjain fognak megtartatni. Az I-ső oltási körbe tartozók (belváros, kertsek és telepek, ujosztású földek) a Rendőrségi palota földszinti folyosó helyiségeiben (bejáról az épület melletti új utca első kapuján) oltatnak be a jelzett napokon, a II-X. oltási körbe tartozók pedig (tanyák, puszták, erdősegek lakói) az illető tanyai iskolákban. Ezek a körök a következők:

II. kör: Nagyesere, Haláp, oltás helye a Nagyesere-i iskola, ideje május 6.

III. kör: Fancsika, Bánk, Pac, oltás helye a Bánk-i iskola, ideje május 27.

IV. kör: Szepes, Ebes, oltás helye az Ebes-i iskola, ideje május 6.

V. kör: Ondód, oltás helye az Ondód-i iskola (Kádár-dűlőben), ideje május 27.

VI. kör: Kis- és Nagy-Macs, oltás helye a Nagy-Macs-i isk. (Steinfeld tanya), ideje május 13.

VII. kör: Pallag, Monostor, oltás helye a Pallagi gazd. akad. népisk., ideje június 3.

VIII. kör: Hegyes, Elep, Cuca, oltás helye a Hegyes-i iskola, ideje május 13.

IX. kör: Köselyszeg, oltás helye a Köselyszeg-i iskola, ideje június 3.

X. kör: Horiobágy, Ohat, oltás helye Belső ohat (Telek) iskola, ideje június 10.

Az oltások mindenütt d. u. 2 óra-
kor kezdenek meg. A tanyai iskolákban ugyanezen időben történik az az újraoltás is. Minden oltás alkal-mával díjtalan oltásban részesül minden jelenlévő felnőtt is. Akik az utóbbi 5 éven belül újraoltásban részesültek vagy hólyagos hímlet állottak ki, ne jelentkezzenek, az ilyeneknél az oltásnak értelme nincs.

A fent idézett törvény értelmében felhívom a város közönségét, hogy mindazok a szülők és gyámok, kiknek gondozása alatt gyermekek vannak, őket életük első évében a ki-tüntetett helyekre és napokon oltás végett hozzák be. Erre nézve idézést is fognak kapni. Aki ezen kötelezettségnek eleget nem tesz, 1000 koronáig terjedhető bírsággal büntetik ha elmaradását igazolni nem tudja.

Akik gyermekeiket magánorvos által már beoltatták, csak az oltást igazoló bizonyítványt mutassák be, a gyermeket magát behozniok nem kell.

Az I-ső körbe tartozó újraoltásra kötelezettek (8-12. évesek) az illetékes kerületi t. orvos által iskoláikban oltatnak újra.

Az oltásra behozandók mindazon idősebb gyermekek is, akik ez ideig bármiféle okból be oltva még nem voltak. Az ilyenek külön idézést nem kapnak.

Az oltásra a gyermekeket meg-mosdatva és tiszta fehérneműben kell behozni.

Felhívom a város közönségét, hogy a fentiekben előadott kötele-zettségének tegyen eleget, nevezetesen gyermekeit a jelzett helyen és időben oltassa be.

Debreczen, 1923 április 20.

Rostás István,

a városi előjáróság vezetője.

Felolvasó szerkesztő:

Felolvasó kiadó:

Dr. SZATAIFERENC BÁRDOS GÉZA

Ki adna át albérlésre a központon legalább 2 szobát a Nagy Lajos Ingatlanforg. Iroda részére?

Szíves ajánlatokat kér a NAGY LAJOS Ingatlanforgalmi Iroda, Veres-utca 9-ik szám alatt. 000

Elsőrendű
kötelek
minden választékban kaphatók
ifjú Bihari Istvánnál,
Hatvan-utca 53-ik szám alatt.

Elsőrendű, étkezésre,
burgonya
25 kor. kg.
Központi
Éléstárban,
Apoló mozgóval szemben.
Miklós-utca 2. szám alatt. 00

Exporttal foglalkozó
kereskedők
figyelmébe.

Berlini Magyar Ujság
részére
hirdetést

felvesz lapunk kiadóhivatala. 0

279-1923-II. gű.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa a város tulajdonát képező Dombos-tanya elnevezésű föld-birtok 1923 október 1-től 1935 szeptember hó 30-ig leendő bér-beadására a városi tanács új nyil-vános árverés megtartását ren-delte el.

A városháza kistanácstermében megtartandó árverés határidejét folyó évi május hó 1-én délelőlt 9 órára tűzte ki. Árverési feltételek a tanács gazdasági és erdő-szeti ügyosztályánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Debreczen, 1923 április 23.

Városi tanács gazdasági és erdőszeti ügyosztálya.

**Zenemű-
ujdonságok:**

Dóczy József:

1. Erdőmelyén szól a kakuk.
2. Szomszédunkban van egy öreg eperfa.

Szokolov:

Névapartí románé.

Reményi B.:

Imádlak Budapestem.

Zerkovitz B.:

Hattyulovag operett 2 füzet.

Kapható a

„Méliusz“

könyv- és zeneműkereskedésben

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja hétköznapokon 10 szög 100 korona, minden további szög 10 korona. Vasárnap 10 szög 150 korona, minden további szög 15 korona. Vastagabb betűkből a szavak kétszeresen számolnak. Lesznek felszámítva. Telefonszám 4. 0000000000

EREDMÉNYT
hirdetéssel csakis úgy érhet el, ha az
EGYETÉRTÉS
apróhirdetési rovatait veszi igénybe.
A kiadóhivatal
hirdetést megfogalmaz, telefonhívásra bérhova elme y.
TELEFON 4.

Kiadóhivatal
KOSSUTH-UTCA 2. SZ.
Vidékről a hirdetési díjat postabélyegeken is ellehet küldeni,

Levelezés

Tavaszi Gyáros 26 Remény Otthon
jeligére levél van, kérem átvenni.

Megnősülne
fiatalember, csakis distingvált urnók irjanak „30 éves” jeligére. 567

Ajánlat

Pálkintősi üstök
mosó- és cserüstök ké-szen legolcsóbban Mándoki rézművesnél. — Arany János-utca 13. sz. — Ócska vörösréz napi áron vesz. 2

Takarmányrépa
a helyivasut telepén mérsékelt áron beszerezhető. 563

Szilágyi Jenő

bankbizományl és árubizományi irodája,
Debreczen, Csapó-utca 19. sz.
Telefonszám 5-66.

Arany és ezüst érmepénzeket (belföldi) a legmagasabb napiáron veszek.

Tégla eladás.

Nagy és kis csertéglát ismételtén már minden mennyiségben módomban áll szállítani.

Dobozos részvények vétele és eladása.

Helyi takarékpénztárak és bankok részvényeit a napi forgalmi árfolyamon bármilyen mennyiségben veszek és eladok.

Homok eladás.

Sárga száraz homokot vagon-tételekben igen előnyös napi áron módomban áll szállítani.

Termény- és vaskoreskedők figyelmébe!

A Hatvan-utca végén, közvetlen a termény- és fapiacnál, egy üzlethelyiség 10 évi időtartamra egyenlő nagyságú bér mellett kiadó.

Kereslet

Aranyat,
ezüstöt, briliánsot a legmagasabb áron vásárol **Káta** ékszerkereskedő, **Piac-utca 19., II. em.** Telefonhívásra házhoz megy. Telefonszám 624. 13

Veszek
fehérműeket, selymeket, paplanokat, garnitúrákat, szőnyeget, butort. Kaiser, Piac-utca 7. sz. 1

Ócska vasat

rezets mindennemű fémet legmagasabb árréti veszek. Kovácsoknak használható becserelek. Nagyob tételt elszállítok

STEINER,
Eötvös-utca 110. sz.
Telefon 6-26.

Juhomolyát
és tehénturót a legmagasabb napi áron évi kötésre is vásárol első debreceni turóüzem, — Darabos-utca 20. Telefon 668. 366

Kovács-vas 30
Kályhaöntvény 60
Gépöntvény 80
korona kg.-ként!
Steiner, Eötvös 110.

Intelligens
fiatal uriember részére szerény polgári koszt és

lakás kerestetik. Lőbl ecetgyár, Szalkay-utca 5. szám. 424

Piac-utcában
vagy a Piac-utca torkolló utcák valamelyikében két uriember — ebéd-vacsora házikosztot keres. Kifőzdékre nem reflektálnak. Ajánlatot ár megjelölésével Közélemezési kirendeltség címre kérünk. 561

Építétfaszakmában
jártas famunkás havi fizetéssel, lakás tűzifa ellátással felvétetik. — Mező Armin fatelepen Wesselényi tér 6. 562

Eladás

Eladó ház.
Két szoba, konyha butorral, fűszerkűzet be-rendezéssel, kovács műhely szerzővel, jó-forgalmu helyen azonnal átvehető. Nyilas-telep Márton Kálmán-ut. 15. 542

2 méter
belvilágú perzsa szőnyegszővő ráma eladó. Cím a kiadóban. 559

Eladó
Csapókert, Vasut sor 23. sz. ház közbejött körülmények miatt, 48 óra alatt elfoglalható. 560

Eladó
Csapókert, Jánosi-utca 84. számú jökarban tartott családi ház, egy-szoba, konyha, padlás stukaturos, termő szőlővel, nagy gyümölcs-fákkal. Az egész ingatlan azonnal át lesz adva, az ára 700 ezer Korona.

Szabadalmazott „Csepel” permetező-körvöröséből

legjobb gyártmányú **lókapák**
PLANET rendszerű

könnyű egyes és kettős **acélekék,**

könnyű **acélboronák,**

páros soru **vetőgépek,**

szénagyűjtők,

gépalkatrészek,

vasalt és vasalattalan **szekér kerekék,**

gazdasági szekerek, szekér-alkatrészek (mint sziffaagyak, kőristalpak, akácküllők, leg-finomabb kivitelű bőrüléses, eredeti Neuschloss gyártmányu

Eszterházy kocskik

Elsőrendű tölgyparkett és egyéb faárak nagy választékban

Ráher Sándornál,

Debreczen, Piac-utca 43. sz.

a Neuschloss-Lehtig gyárak és a Pestszentlőrinczi parkettgyár vezér-képviselője. TELEFON 962.

Gazdálkodók!

Mielőtt ruhaszákségeit el-beszereznék, el ne mulasszák megtekinteni a

Budapesti
Férfiruha Áruházat,
Csapó-utca 17. szám alatt. 00